

INSO

22592-1

1st Edition

2018

Modification of
EN 1453-1:2017

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۲۲۵۹۲-۱

چاپ اول

۱۳۹۷

پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری با
لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه
فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل
ساختمان-پلی(وینیل کلرید) صلب(PVC-U)
قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها و سامانه

Plastics - Piping systems with structured-
wall pipes for soil and waste discharge (low
and high temperature) inside buildings –
Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)
– Part 1: Specifications for pipes and the
system

ICS: 23.040.01; 23.040.05; 91.140.80

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۲۹۴

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۸۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار: ۸۸۸۸۷۱۰۳ و ۸۸۸۸۷۰۸۰

کرج - شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: (۰۲۶) ۳۲۸۰۶۰۳۱ - ۸

دورنگار: (۰۲۶) ۳۲۸۰۸۱۱۴

رایانمایی: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.org>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.org>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشتہ طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیستمحیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمونگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسائل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاهای واسنجی وسائل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Métrologie Legale)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری با لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان - پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U) - قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها و سامانه»

(چاپ اول)

سمت و / یا محل اشتغال:

رئیس:

رئیس کمیته فنی متناظر ISIRI/TC 138

معصومی، محسن

(دکتری مهندسی پلیمر)

دبیر:

سازمان ملی استاندارد، پژوهشگاه استاندارد

سنگ‌سفیدی، لاله

(کارشناسی ارشد شیمی آلی)

اعضا: (اسمی به ترتیب حروف الفبا)

دوست حسینی، عظیمه

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

انجمن صنفی تولیدکنندگان لوله و اتصالات پیویسی

حدقوست، شادی

(کارشناسی ارشد شیمی آلی)

شرکت پلیمر تووس

شممس، سید محمد رضا

(کارشناسی ارشد مهندسی شیمی)

شرکت پارس پولیکا

صلاحی، سمية

(کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)

شرکت داراکار

طاهری، سمية

(کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)

شرکت آزمون دانا پلاستیک

غفوری، عاطفه

(کارشناسی ارشد مهندسی پلیمر)

شرکت وینو پلاستیک

قاسمی گودرزی، مهدی

(کارشناسی مهندسی صنایع)

شرکت نیک پلیمر کردستان

مرادیان، اسرین

(کارشناسی ارشد شیمی تجزیه)

سمت و/یا محل اشتغال:

اعضا: (اسمی به ترتیب حروف الفبا)

شرکت لاوین پلاست بیستون

نوری جمیل آبادی، مهیار

(کارشناسی مهندسی پلیمر)

شرکت داراکار

وحدتی، وحید

(کارشناسی ارشد شیمی تجزیه)

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

هاشمی مطلق، قدرت الله

(دکترای مهندسی پلیمر)

ویراستار:

سازمان ملی استاندارد، پژوهشگاه استاندارد

ابراهیم، الهام

(کارشناسی شیمی کاربردی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ز	پیش‌گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۲	۲ مراجع الزامی
۳	۳ اصطلاحات و تعاریف، نمادها و کوتاه‌نوشت‌ها
۸	۴ مواد
۹	۵ مشخصات کلی
۹	۶ مشخصات هندسی
۲۰	۷ مشخصات مکانیکی
۲۲	۸ مشخصات فیزیکی
۲۳	۹ الزامات کارایی سامانه
۲۴	۱۰ حلقه‌های درزگیر
۲۴	۱۱ چسب‌ها
۲۴	۱۲ نشانه‌گذاری
۲۶	پیوست الف (آگاهی‌دهنده) استانداردهای محصول
۲۷	پیوست ب (آگاهی‌دهنده) تغییرات اعمال شده در منبع
۳۱	کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

استاندارد «پلاستیک‌ها»- سامانه‌های لوله‌گذاری با لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان- پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U)- قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها و سامانه» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط بر مبنای پذیرش استانداردهای بین‌المللی/ منطقه‌ای به عنوان استاندارد ملی ایران به روش اشاره شده در مورد پ، بند ۷، استاندارد ملی شماره ۵ تهیه و تدوین شده، در پنجمین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد صنایع پلیمر مورخ ۱۴۰۷/۲/۲۲ تصویب شد. اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران- ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح یا تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط، مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

این استاندارد ملی بر مبنای پذیرش استاندارد بین‌المللی زیر به روش «ترجمه تغییریافته» تهیه و تدوین شده و شامل ترجمه تخصصی کامل متن آن به زبان فارسی همراه با اعمال تغییرات با توجه به مقتضیات کشور است:

EN 1453-1: 2017, Plastics piping systems with structured-wall pipes for soil and waste discharge (low and high temperature) inside buildings- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U) - Part 1: Specifications for pipes and the system

مقدمه

این استاندارد یک قسمت از مجموعه استانداردهای ملی ایران شماره ۲۲۵۹۲ است و سایر قسمتهای این استاندارد به شرح زیر است:

قسمت ۲- راهنمای ارزیابی انطباق

مجموعه استانداردهای ملی ایران شماره ۲۲۵۹۲ الزامات سامانه لوله‌گذاری از جنس پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U) با دیواره ساختمند را مشخص می‌کند. سامانه لوله‌گذاری مورد اشاره در این استاندارد، برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان استفاده می‌شود.

در این استاندارد الزامات و روش‌های آزمون برای مواد، اجزای سامانه لوله‌گذاری و کارایی سامانه داده می‌شود.

راهنمای ارزیابی انطباق در استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۵۹۲-۲ [۱] ارائه می‌شود.

پلاستیک‌ها - سامانه‌های لوله‌گذاری با لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان - پلی(وینیل کلرید) صلب قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها و سامانه (PVC-U)

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین الزامات لوله‌های با دیواره ساختمند^۱ از جنس پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U) و سامانه مورد استفاده در تخلیه فاضلاب و پساب^۲ (در دمای بالا و پایین) در داخل ساختمان به صورت روکار (ناحیه کاربرد B) است.

یادآوری ۱- ناحیه کاربرد لوله در نشانه‌گذاری با «B» مشخص می‌شود.

این استاندارد الزامات لوله‌های با دیواره ساختمند از جنس پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U) و سامانه مورد استفاده برای کاربردهای زیر را نیز تعیین می‌کند:

- قسمت تهويه سامانه که وابسته به کاربردهای تخلیه است؛
- سامانه آب باران داخل ساختمان.

همچنین، برای روش‌های آزمون مورد اشاره در این استاندارد، پارامترهای آزمون ارائه می‌شوند.

یادآوری ۲- این استاندارد برای لوله‌های تک‌لایه فوم‌شده U PVC و لوله‌های اسپیرال U PVC کاربرد ندارد.

این استاندارد طیفی از اندازه‌های اسمی را پوشش می‌دهد و در مورد رنگ محصولات نیز توصیه‌هایی ارایه می‌کند.

یادآوری ۳- مسؤولیت انتخاب مناسب این ویژگی‌ها در چارچوب این استاندارد و درنظر گرفتن الزامات خاص آن‌ها بر عهده کاربر نهایی است.

برای این کاربردهای روکار، توصیه می‌شود بسته به شرایط اقلیمی، الزامات تکمیلی بین تولیدکننده و کاربر نهایی توافق شود.

یادآوری ۴- لوله‌های منطبق بر این استاندارد معمولاً با اتصالاتی منطبق بر استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۱۹-۱^[۱] استفاده می‌شوند. لوله‌ها، اتصالات و سایر اجزای سامانه لوله‌گذاری که مطابق با استانداردهای محصول داده شده در پیوست B هستند، اگر مطابق با الزامات ابعاد محل اتصال داده شده در بند ۶ و الزامات جدول ۱۱ باشند، می‌توانند با لوله‌های مطابق با این استاندارد استفاده شوند.

یادآوری ۵- محل‌های اتصال و چسب‌ها نیز بخشی از سامانه لوله‌گذاری محسوب می‌شوند.

یادآوری ۶- محصولات منطبق بر این استاندارد، می‌توانند تابع الزامات مقررات ملی ساختمان برای آتش نیز باشند.

1- Structured-wall

2- Soil and waste discharge

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

-۱- استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۷۴، چسب‌های پایه حلالی برای اتصال لوله‌های پی‌وی‌سی سخت - ویژگی‌ها و روش‌های آزمون

-۲- استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۲، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری- اجزاء پلاستیکی - تعیین ابعاد

-۳- استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۴، پلاستیک‌ها- لوله و اتصالات گرمانرم- تعیین دمای نرمی و یکات- روش آزمون

-۴- استاندارد ملی ایران شماره ۷۴۹۱-۱، درزگیرهای لاستیکی- الزامات مواد سازنده درزگیرهای محل اتصال لوله مورد استفاده در کاربردهای آب و فاضلاب- قسمت ۱: لاستیک ولکانیده

-۵- استاندارد ملی ایران شماره ۷۴۹۱-۲، درزگیرهای لاستیکی- الزامات مواد سازنده درزگیرهای محل اتصال لوله مورد مصرف در کاربردهای آب و فاضلاب- قسمت ۲- ترمopoلاستیک الاستومرها

-۶- استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۰۸، پلاستیک‌ها- لوله‌ها و اتصالات پلی‌وینیل کلراید سخت- تعیین عدد ویسکوزیته و محاسبه عدد K

-۷- استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۰۹، پلاستیک‌ها- لوله‌های پلی‌وینیل کلراید صلب- روش آزمون مقاومت در مقابل دی کلرومتان در دمای مشخص

-۸- استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۵۰، پلاستیک‌ها و لاستیک‌های اسفنجی- تعیین چگالی ظاهری

-۹- استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۳۷۳-۱، پلاستیک‌ها- نمادها و علائم اختصاری- قسمت اول: پلیمرهای پایه و مشخصه‌های ویژه آن‌ها

-۱۰- استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۴، پلاستیک‌ها- سیستم‌های لوله‌کشی پلاستیکی گرمانرم برای کاربردهای ثقلی- آب‌بندی- روش آزمون

-۱۱- استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۵، پلاستیک‌ها- سیستم‌های لوله‌کشی پلاستیکی گرمانرم برای تخلیه فاضلاب مایع و جامد- تعیین مقاومت در مقابل چرخه حرارتی در دمای بالا- روش آزمون

- ۱۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۷، پلاستیک‌ها- لوله‌های پلاستیکی گرمانرم- تعیین مقاومت در مقابل ضربه توسط سقوط وزنه به روش پلکانی- روش آزمون
- ۱۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸، پلاستیک‌ها- لوله‌های پلاستیکی گرمانرم- تعیین مقاومت در مقابل ضربه توسط سقوط وزنه به روش ساعت‌گرد- روش آزمون
- ۱۴-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۴۰، پلاستیک‌ها- سیستم‌های لوله‌کشی پلاستیکی گرمانرم برای تخلیه فاضلاب مایع و جامد- هوابندی- روش آزمون
- ۱۵-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۶۰۴۰، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری- لوله‌ها، اتصالات و مواد پلی(وینیل کلراید) سخت (PVC-U) اندازه گیری مقدار PVC براساس مقدار کل کلر- روش آزمون
- ۱۶-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۱۴۰-۱، پلاستیک‌ها- لوله‌های گرمانرم- تعیین خواص کششی- قسمت اول: روش آزمون عمومی
- ۱۷-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۱۴۰-۲، پلاستیک‌ها- لوله‌های گرمانرم- تعیین خواص کششی- قسمت دوم: لوله‌های پلی(وینیل کلرید) سخت (PVC-U)، پلی(وینیل کلرید) کلردارشده (PVC-C) و پلی(وینیل کلرید) با مقاومت ضربه‌ای بالا (PVC-HI)
- ۱۸-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۷۶۱۴، پلاستیک‌ها- لوله‌های گرمانرم- برگشت طولی- روش و پارامترهای آزمون
- ۱۹-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱۹۳۱۶-۱، لوله‌های PVC صلب- روش گرماسنجی روبشی تفاضلی (DSC)- اندازه گیری دمای فرآورش
- ۲۰-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲، لاستیک‌ها- مواد لاستیکی- مقاومت شیمیایی
- ۲۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲۱۲۴۴، پلاستیک‌ها- واژه‌نامه

2-22 EN 10204, Metallic products- Types of inspection documents

2-23 EN 14680, Adhesives for non-pressure thermoplastic piping systems - Specifications

2-24 EN 15346, Plastics - Recycled plastics - Characterization of poly(vinyl chloride) (PVC) recyclates

۳ اصطلاحات و تعاریف، نمادها و کوتاه‌نوشت‌ها

۱-۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، علاوه بر اصطلاحات و تعاریف ارائه شده در استانداردهای ملی ایران شماره ۲۱۲۴۴ و ۱۱۳۷۳-۱، اصطلاحات و تعاریف زیر نیز به کار می‌روند.

۱-۱-۳

کد ناحیه کاربرد

application area code

کد مورد استفاده در نشانه‌گذاری لوله‌ها و اتصالات بهمنظور نشاندادن ناحیه کاربردی است که برای آن به صورت زیر درنظر گرفته شده اند:

B: کد ناحیه کاربرد برای اجزای سامانه بهمنظور استفاده بهصورت روکار داخل ساختمان

یادآوری- این استاندارد برای سایر کدهای ناحیه کاربرد از قبل D, BD, U و UD کاربرد ندارد و این کدها در استانداردهایی نظیر استانداردهای ملی ایران شماره [۲]-۹۱۱۹، [۳]-۹۱۱۸ و [۴]-۹۱۱۶ تعریف می‌شوند.

۲-۱-۳

لوله با دیواره ساختمند

structured-wall pipe

لوله با سطوح صاف داخلی و بیرونی، با دو لایه توپر^۱ PVC، که در آن لایه‌های توپر داخلی و بیرونی PVC بهوسیله لایه‌های میانی فومشده یا فومنشده PVC بهم متصل می‌شوند.

یادآوری- لوله‌ای که در آن لایه‌های توپر داخلی و بیرونی PVC بهوسیله لایه‌های میانی فومشده PVC بهم متصل می‌شوند، لوله هسته فومی نیز نامیده می‌شود.

۳-۱-۳

لایه توپر

solid layer

لایه ساخته شده از PVC فومشده است.

۴-۱-۳

پیویسی فومشده

foamed PVC

پلی(وینیل کلرید) که حاوی تعداد زیادی سلول‌های کوچک گاز است که در سراسر جرم آن توزیع شده‌اند.

یادآوری- پس از اندازه‌گیری مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۵۰، چگالی لایه‌های فومشده کمتر از 1.37 g/cm^3 است.

۵-۱-۳

اندازه اسمی

nominal size

DN

شناسه‌گذاری عددی اندازه هر یک از اجزای سامانه لوله‌گذاری، که عدد گردشده تقریباً برابر با ابعاد تولید، بر حسب میلی‌متر، است. این تعریف، اجزائی که با اندازه رزوه نام گذاری می‌شوند را در بر نمی‌گیرد.

1- Solid layer

۶-۱-۳

اندازه اسمی

nominal size

DN/OD

اندازه اسمی، مرتبط با قطر خارجی است.

۷-۱-۳

قطر خارجی اسمی

nominal outside diameter

d_n

قطر خارجی مشخص، بر حسب میلی متر، که به یک اندازه اسمی DN/OD اختصاص یافته است.

۸-۱-۳

قطر خارجی

outside diameter

d_e

مقدار اندازه گیری شده قطر خارجی در هر نقطه از سراسر سطح مقطع لوله یا انتهای نری دار^۱ اتصال است، که با دقت ۰,۱ میلی متر به سمت رقم بزرگ تر گرد می شود.

۹-۱-۳

میانگین قطر خارجی

mean outside diameter

d_{em}

مقدار اندازه گیری شده محیط بیرونی یک لوله یا انتهای نری دار اتصال در هر سطح مقطع تقسیم بر عدد π (قریباً برابر با $142/3$) است، که با دقت ۰,۱ میلی متر به سمت رقم بزرگ تر گرد می شود.

۱۰-۱-۳

قطر داخلی مادگی

inside diameter of a socket

d_s

مقدار اندازه گیری شده قطر داخلی در هر نقطه از سراسر سطح مقطع مادگی است، که با دقت ۰,۱ میلی متر به سمت رقم بزرگ تر گرد می شود.

۱۱-۱-۳

میانگین قطر داخلی مادگی

mean inside diameter of socket

d_{sm}

میانگین حسابی تعدادی از اندازه گیری های قطر داخلی مادگی در یک سطح مقطع است.

1- Spigot end

۱۲-۱-۳

دوپهنه

out of roundness

ovality

تفاوت بین حداکثر و حداقل قطر خارجی اندازه‌گیری شده در یک سطح مقطع از لوله یا انتهای نری دار یک اتصال است.

۱۳-۱-۳

ضخامت دیواره

wall thickness

e

مقدار اندازه‌گیری شده ضخامت کل دیواره در هر نقطه از محیط هر یک از اجزای سامانه لوله‌گذاری است.

۱۴-۱-۳

میانگین ضخامت دیواره

mean wall thickness

e_m

میانگین حسابی تعدادی از مقادیر اندازه‌گیری شده ضخامت دیواره است که در فواصل منظم از محیط و در یک سطح مقطع از جزء مورد نظر قرار گرفته‌اند؛ طوری که شامل حداقل و حداکثر مقادیر اندازه‌گیری شده ضخامت دیواره در آن سطح مقطع باشند.

۱۵-۱-۳

ضخامت دیواره لایه داخلی

wall thickness of inside layer

e_4

ضخامت در هر نقطه از لایه داخلی است.

۱۶-۱-۳

ضخامت دیواره لایه بیرونی

wall thickness of outside layer

e_5

ضخامت در هر نقطه از لایه بیرونی است.

۱۷-۱-۳

مواد بکر

virgin material

مواد به شکل پودر یا دانه^۱ که در معرض هیچ کاربرد یا فرایندی، به غیر از آنچه برای تولید آنها لازم است، قرار نگرفته‌اند؛ و هیچگونه مواد فرایندشده^۲ یا بازیافت شده^۳ نیز به آنها اضافه نشده است.

1- Granule

2- Reprocessed material

3- Recycled material

یادآوری- پس از اضافه کردن افزودنی‌هایی مانند پایدارکننده^۱ و رنگدانه^۲ مواد همچنان بکر محسوب می‌شوند.

۱۸-۱-۳

مواد فرایندشده داخلی

own reprocessed material

مواد تمیز حاصل از لوله‌ها، ناوданی‌ها و اتصالات استفاده‌نشده برگشتی^۳ (شامل پلیسه‌های حاصل از تولید لوله‌ها و اتصالات) که در کارخانه تولیدکننده دوباره فرایند خواهند شد و قبل از توسط همان تولیدکننده در فرایندهایی مانند قالب‌گیری تزریقی یا اکستروژن فرایند شده‌اند، طوری که دچار تخریب نشده و فرمولاسیون یا ویژگی‌های آن به‌طور کامل معلوم باشد.

۱۹-۱-۳

مواد فرایندشده بیرونی

external reprocessed material

موادی که به یکی از شکل‌های زیر هستند:

الف- مواد ضایعاتی حاصل از لوله‌ها و اتصالات استفاده‌نشده و نیز پلیسه‌های حاصل از تولید لوله‌ها و اتصالات، که قبل از توسط تولیدکننده‌ای دیگر فرایند شده‌اند.

ب- مواد ضایعاتی حاصل از محصولات استفاده‌نشده‌ای از جنس پیویسی به غیر از لوله‌ها و اتصالات، صرف‌نظر از مکانی که تولید شده‌اند.

۲۰-۱-۳

مواد بازیافت شده

recycled material

موادی که به یکی از شکل‌های زیر هستند:

الف- مواد ضایعاتی حاصل از لوله‌ها و اتصالات استفاده شده که تمیز و آسیاب یا خرد شده باشند.

ب- مواد ضایعاتی حاصل از آسیاب محصولات استفاده شده به غیر از لوله‌ها و اتصالات، که تمیز و آسیاب یا خرد شده باشند.

۲-۳ نمادها

طول درگیرشدن A

عمق قسمت درزگیری C

قطر خارجی (در هر نقطه) d_e

میانگین قطر خارجی d_{em}

1- Stabilizer

2- Pigment

3- Rejected material

قطر خارجی اسمی	d_n
قطر داخلی مادگی	d_s
میانگین قطر داخلی مادگی	d_{sm}
ضخامت دیواره (در هر نقطه)	e
میانگین ضخامت دیواره	e_m
ضخامت دیواره مادگی	e_2
ضخامت دیواره در ناحیه شیاردار	e_3
ضخامت دیواره لایه داخلی	e_4
ضخامت دیواره لایه بیرونی	e_5
طول نری	L_1
طول مادگی	L_2
طول مؤثر لوله	l
چگالی	ρ

۳-۳ کوتنهنوشت‌ها

اندازه اسمی	DN
اندازه اسمی مرتبط با قطر خارجی	DN/OD
پیویسی صلب	PVC-U
نرخ صحیح ضربه	TIR

۴ مواد

۱-۴ مواد اولیه

آمیزه یا فرمولاسیون لوله باید برپایه پیویسی باشد که به آن افروندنی‌هایی برای تسهیل تولید اجزایی مطابق با الزامات این استاندارد اضافه می‌شود.

میزان پیویسی در فرمولاسیون لوله باید حداقل ۸۰ درصد جرمی باشد. میزان پیویسی مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۶۰۴۰ تعیین می‌شود.

۲-۴ استفاده از مواد غیربکر

استفاده از مواد فرایندشده بیرونی و بازیافت‌شده در لوله‌ها مجاز نیست؛ ولی استفاده از آمیزه فرایندشده داخلی به میزان حداقل ۵ درصد وزنی در لوله‌ها فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- دمای نرم‌شوندگی ویکات (VST) مواد فرایندشده باید مطابق با جدول ۱۰ باشد؛

ب- فرمولاسیون مواد فرایندشده با مواد پیویسی که همراه با آن استفاده می‌شود یکسان باشد.
یادآوری- بهدلیل عدم دسترسی به مواد اولیه و فرایند تولید، بررسی درصد وزنی آمیزه فرایندشده داخلی در لوله بهوسیله اداره نظارت بر اجرای استاندارد الزامی نیست.

۳-۴ اجزای نگهدارنده حلقه درزگیر

اجزای نگهدارنده حلقه درزگیر می‌توانند از پلیمرهایی بهغیر از پیویسی ساخته شوند؛ طوری که محل‌های اتصال مطابق با الزامات داده شده در جدول ۱۱ باشند.

۵ مشخصات کلی

۱-۵ وضعیت ظاهری

هنگامی که لوله‌ها بدون بزرگنمایی مشاهده می‌شوند، الزامات زیر باید رعایت شوند:
الف) سطوح داخلی و خارجی باید صاف، تمیز، عاری از شیار، حفره، تاول، ناخالصی و سایر نواقص سطحی باشد که مانع انطباق با این استاندارد می‌شود؛
ب) هر دو انتهای لوله باید صاف برش خورده و عمود بر محور لوله باشند.

۲-۵ رنگ

توصیه می‌شود رنگ لایه بیرونی لوله‌ها خاکستری یا قهوه‌ای مایل به نارنجی باشد.

۶ مشخصات هندسی

۱-۶ کلیات

بعاد باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۲ اندازه‌گیری شود. درصورت وجود اختلاف نظر، اندازه‌گیری بعد باید حداقل ۲۴ ساعت پس از تولید و تثبیت شرایط به مدت حداقل ۴ ساعت در دمای $(23 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ انجام شود.

یادآوری- شکل‌های داده شده در این استاندارد، شماتیک بوده و برای نشان‌دادن بعد مریبوط استفاده می‌شوند. شکل‌ها لزوما نشانگر اجزای تولیدشده نیستند.

۲-۶ ابعاد لوله‌ها

۲-۶-۱ قطر خارجی

میانگین قطر خارجی (d_{em}) باید مطابق با جدول ۱ باشد.

جدول ۱- میانگین قطر خارجی

بعاد بر حسب mm است.

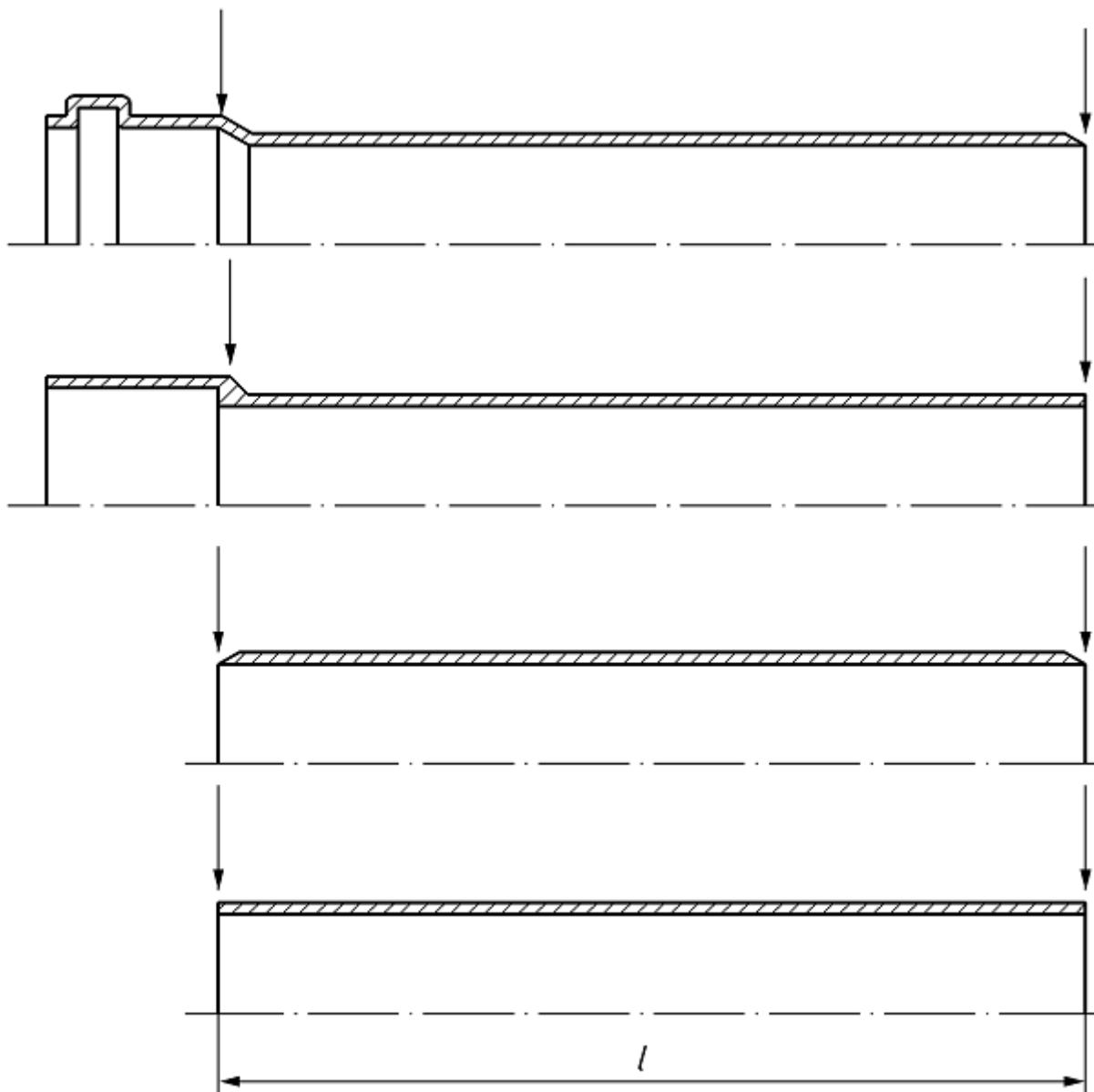
میانگین قطر خارجی $d_{em,max}$	میانگین قطر خارجی $d_{em,min}$	قطر خارجی اسمی d_n	اندازه اسمی DN/OD
۳۲/۲	۳۲/۰	۳۲	۳۲
۴۰/۲	۴۰/۰	۴۰	۴۰
۵۰/۲	۵۰/۰	۵۰	۵۰
۶۳/۲	۶۳/۰	۶۳	۶۳
۷۵/۳	۷۵/۰	۷۵	۷۵
۸۰/۳	۸۰/۰	۸۰	۸۰
۸۲/۳	۸۲/۰	۸۲	۸۲
۹۰/۳	۹۰/۰	۹۰	۹۰
۱۰۰/۳	۱۰۰/۰	۱۰۰	۱۰۰
۱۱۰/۳	۱۱۰/۰	۱۱۰	۱۱۰
۱۲۵/۳	۱۲۵/۰	۱۲۵	۱۲۵
۱۴۰/۴	۱۴۰/۰	۱۴۰	۱۴۰
۱۶۰/۴	۱۶۰/۰	۱۶۰	۱۶۰
۱۸۰/۴	۱۸۰/۰	۱۸۰	۱۸۰
۲۰۰/۵	۲۰۰/۰	۲۰۰	۲۰۰
۲۵۰/۵	۲۵۰/۰	۲۵۰	۲۵۰
۳۱۵/۶	۳۱۵/۰	۳۱۵	۳۱۵

۲-۲-۶ دوپهنهی

دوپهنهی، که بلافاصله پس از تولید اندازه‌گیری می‌شود، باید مساوی یا کوچک‌تر از $d_n \times 1.024$ باشد.

۲-۲-۶ طول مؤثر لوله‌ها

پس از اندازه‌گیری مطابق با شکل ۱، طول مؤثر (l) لوله نباید از مقداری که توسط تولیدکننده اظهار شده کمتر باشد.

شکل ۱- طول مؤثر لوله‌ها

۴-۲-۶ ایجاد پخ

در صورت ایجاد پخ، زاویه پخ باید بین 15° تا 45° نسبت به محور لوله باشد. ضخامت دیواره باقیمانده در انتهای لوله باید حداقل یک سوم e_{min} باشد (جدول ۲).

۴-۲-۵ ضخامت‌های دیواره

۱-۵-۲-۶ کلیات

ضخامت دیواره (e) باید مطابق با جدول ۲ باشد. ضخامت دیواره موضعی تا $e_{min} \times 1/2$ مجاز است؛ به شرطی که میانگین ضخامت دیواره (e_m) مساوی یا کمتر از $e_{m,max}$ مشخص شده باشد.

جدول ۲- ضخامت دیواره لوله‌ها

بعد بر حسب mm است.

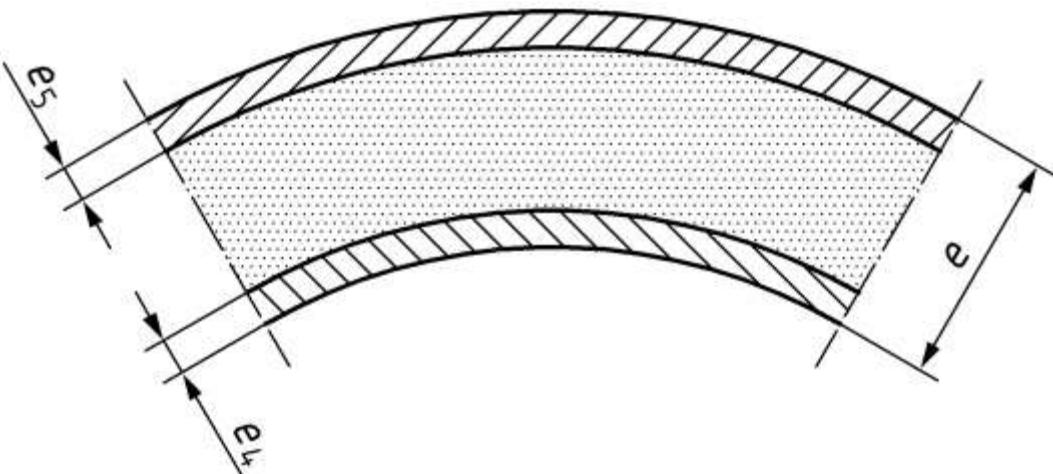
$e_{m,max}$	ضخامت دیواره	قطر خارجی اسمی	اندازه اسمی
	e_{min}	d_n	DN/OD
۳/۵	۳/۰	۳۲	۳۲
۳/۵	۳/۰	۴۰	۴۰
۳/۵	۳/۰	۵۰	۵۰
۳/۵	۳/۰	۶۳	۶۳
۳/۵	۳/۰	۷۵	۷۵
۳/۵	۳/۰	۸۰	۸۰
۳/۵	۳/۰	۸۲	۸۲
۳/۵	۳/۰	۹۰	۹۰
۳/۵	۳/۰	۱۰۰	۱۰۰
۳/۸	۳/۲	۱۱۰	۱۱۰
۳/۸	۳/۲	۱۲۵	۱۲۵
۳/۸	۳/۲	۱۴۰	۱۴۰
۳/۸	۳/۲	۱۶۰	۱۶۰
۴/۲	۳/۶	۱۸۰	۱۸۰
۴/۵	۳/۹	۲۰۰	۲۰۰
۵/۶	۴/۹	۲۵۰	۲۵۰
۷/۱	۶/۲	۳۱۵	۳۱۵

۲-۵-۲-۶ حداقل ضخامت‌های دیواره برای لوله‌های هسته‌فومی

ضخامت‌های دیواره (e) لوله هسته‌فومی باید مطابق با شکل ۲ اندازه‌گیری شود.

ضخامت دیواره لایه داخلی (e_4) باید حداقل $0,2\text{ mm}$ باشد. برای لایه بیرونی، حداقل ضخامت در هر نقطه باید $0,1\text{ mm}$ باشد، به شرطی که میانگین ضخامت دیواره (e_5) حداقل $0,2\text{ mm}$ باشد.

یادآوری- برای لوله‌های با دیواره ساختمند که دارای لایه میانی فومنشده هستند، این الزامات کاربرد ندارد.

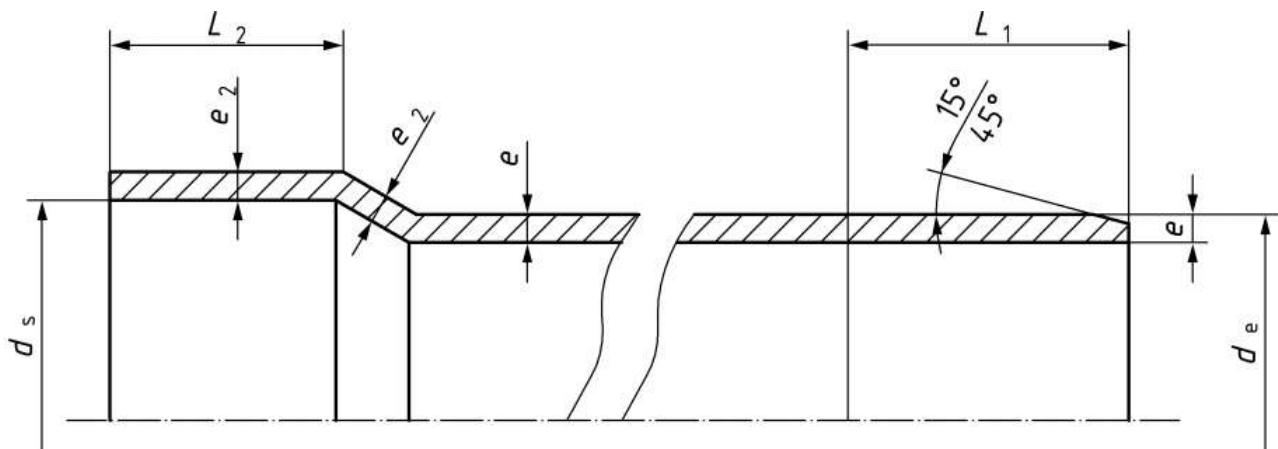
شکل ۲- سطح مقطع دیوارهای لوله هسته‌فومی

۳-۶ ابعاد مادگی‌ها

۱-۳-۶ ابعاد کلی مادگی‌ها

ابعاد لوله‌های دارای مادگی‌های با محل اتصال چسبی باید مطابق با شکل ۳ اندازه‌گیری شده و مطابق با الزامات داده شده در بندهای ۱-۲-۳-۶ و ۲-۳-۶ باشد.

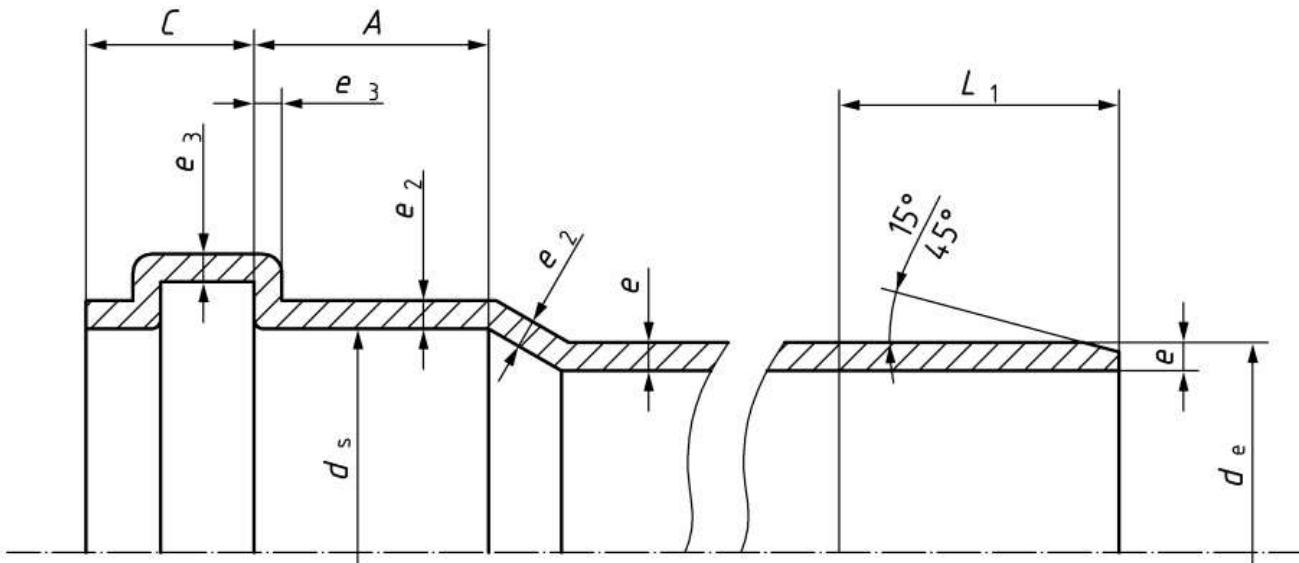
ابعاد لوله‌های دارای مادگی‌های با محل اتصال درزگیر حلقه‌ای باید مطابق با شکل ۴ اندازه‌گیری شده و مطابق با الزامات داده شده در بندهای ۲-۲-۳-۶ و ۲-۳-۶ باشد.

راهنمای:

قطر خارجی نری	d_e
قطر داخلی مادگی	d_s
ضخامت دیواره	e
ضخامت دیواره مادگی	e_2
طول نری	L_1
طول مادگی	L_2

شکل ۳- ابعاد کلی مادگی‌ها و نری‌ها برای محل‌های اتصال چسبی

راهنمای:

ضخامت دیواره	e	طول درگیری	A
ضخامت دیواره مادگی	e_2	عمق ناحیه درزگیری	C
ضخامت دیواره شیار مادگی	e_3	قطر خارجی نری	d_e
طول نری	L_1	قطر داخلی مادگی	d_s

شکل ۴- ابعاد کلی مادگی ها و نری ها برای محل های اتصال درزگیر حلقه ای الاستومری

۶-۳-۲- ضخامت های دیواره

۶-۳-۲-۱- مادگی های دارای محل اتصال چسبی

ضخامت های دیواره e و e_2 برای مادگی های دارای محل اتصال چسبی (شکل ۳) باید مطابق با جدول ۳ باشد.

جدول ۳- ضخامت دیواره برای مادگی‌های دارای محل اتصال چسبی

ابعاد بر حسب میلی‌متر

ضخامت دیواره مادگی ($e_2 = 0.75 e$)	ضخامت دیواره	قطر خارجی اسمی	اندازه اسمی DN/OD
$e_{2,\min}$	e_{\min}	d_n	
۲/۳	۳/۰	۳۲	۳۲
۲/۳	۳/۰	۴۰	۴۰
۲/۳	۳/۰	۵۰	۵۰
۲/۳	۳/۰	۶۳	۶۳
۲/۳	۳/۰	۷۵	۷۵
۲/۳	۳/۰	۸۰	۸۰
۲/۳	۳/۰	۸۲	۸۲
۲/۳	۳/۰	۹۰	۹۰
۲/۳	۳/۰	۱۰۰	۱۰۰
۲/۴	۳/۲	۱۱۰	۱۱۰
۲/۴	۳/۲	۱۲۵	۱۲۵
۲/۴	۳/۲	۱۴۰	۱۴۰
۲/۴	۳/۲	۱۶۰	۱۶۰
۲/۷	۳/۶	۱۸۰	۱۸۰
۲/۹	۳/۹	۲۰۰	۲۰۰
۳/۷	۴/۹	۲۵۰	۲۵۰
۴/۷	۶/۲	۳۱۵	۳۱۵

۲-۲-۳-۶ مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای

ضخامت‌های دیواره e ، e_2 و e_3 برای مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای (شکل ۴) باید مطابق با جدول ۴ باشد.

جدول ۴- ضخامت دیواره برای مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای

ابعاد بر حسب میلی‌متر

ضخامت دیواره شیار مادگی ($e_3 = +/75 e$) $e_{3,min}$	ضخامت دیواره مادگی ($e_2 = +/9 e$) $e_{2,min}$	ضخامت کلی دیواره e_{min}	قطر خارجی اسمی d_n	اندازه اسمی DN/OD
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۳۲	۳۲
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۴۰	۴۰
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۵۰	۵۰
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۶۳	۶۳
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۷۵	۷۵
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۸۰	۸۰
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۸۲	۸۲
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۹۰	۹۰
۲/۳	۲/۷	۳/۰	۱۰۰	۱۰۰
۲/۴	۲/۹	۳/۲	۱۱۰	۱۱۰
۲/۴	۲/۹	۳/۲	۱۲۵	۱۲۵
۲/۴	۲/۹	۳/۲	۱۴۰	۱۴۰
۲/۴	۲/۹	۳/۲	۱۶۰	۱۶۰
۲/۷	۳/۲	۳/۶	۱۸۰	۱۸۰
۲/۹	۳/۵	۳/۹	۲۰۰	۲۰۰
۳/۷	۴/۵	۴/۹	۲۵۰	۲۵۰
۴/۷	۵/۶	۶/۲	۳۱۵	۳۱۵

۳-۳-۶ قطرها و طول‌ها

۱-۳-۳-۶ مادگی‌های دارای محل اتصال چسبی

قطرها و طول‌ها برای مادگی‌های دارای محل اتصال چسبی (شکل ۳) باید مطابق با جدول ۵ باشد.

جدول ۵- قطرها و طول‌ها برای مادگی‌های دارای محل اتصال چسبی

ابعاد بر حسب میلی‌متر

طول مادگی $L_{2,min}$	میانگین قطر داخلی مادگی $d_{sm,max}$	قطر خارجی اسمی d_n	اندازه اسمی DN/OD
$d_{sm,min}$			
۲۲	۳۲/۴	۳۲/۱	۳۲
۲۶	۴۰/۴	۴۰/۱	۴۰
۳۰	۵۰/۴	۵۰/۱	۵۰
۳۶	۶۳/۴	۶۳/۱	۶۳
۴۰	۷۵/۵	۷۵/۲	۷۵
۴۲	۸۰/۵	۸۰/۲	۸۰
۴۳	۸۲/۵	۸۲/۲	۸۲
۴۶	۹۰/۵	۹۰/۲	۹۰
۴۶	۱۰۰/۵	۱۰۰/۲	۱۰۰
۴۸	۱۱۰/۶	۱۱۰/۲	۱۱۰
۵۱	۱۲۵/۷	۱۲۵/۲	۱۲۵
۵۴	۱۴۰/۸	۱۴۰/۳	۱۴۰
۵۸	۱۶۰/۸	۱۶۰/۳	۱۶۰
۶۰	۱۸۰/۸	۱۸۰/۳	۱۸۰
۶۰	۲۰۰/۹	۲۰۰/۴	۲۰۰
۶۰	۲۵۰/۹	۲۵۰/۴	۲۵۰
۶۰	۳۱۶/۰	۳۱۵/۵	۳۱۵

۲-۳-۶ مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای

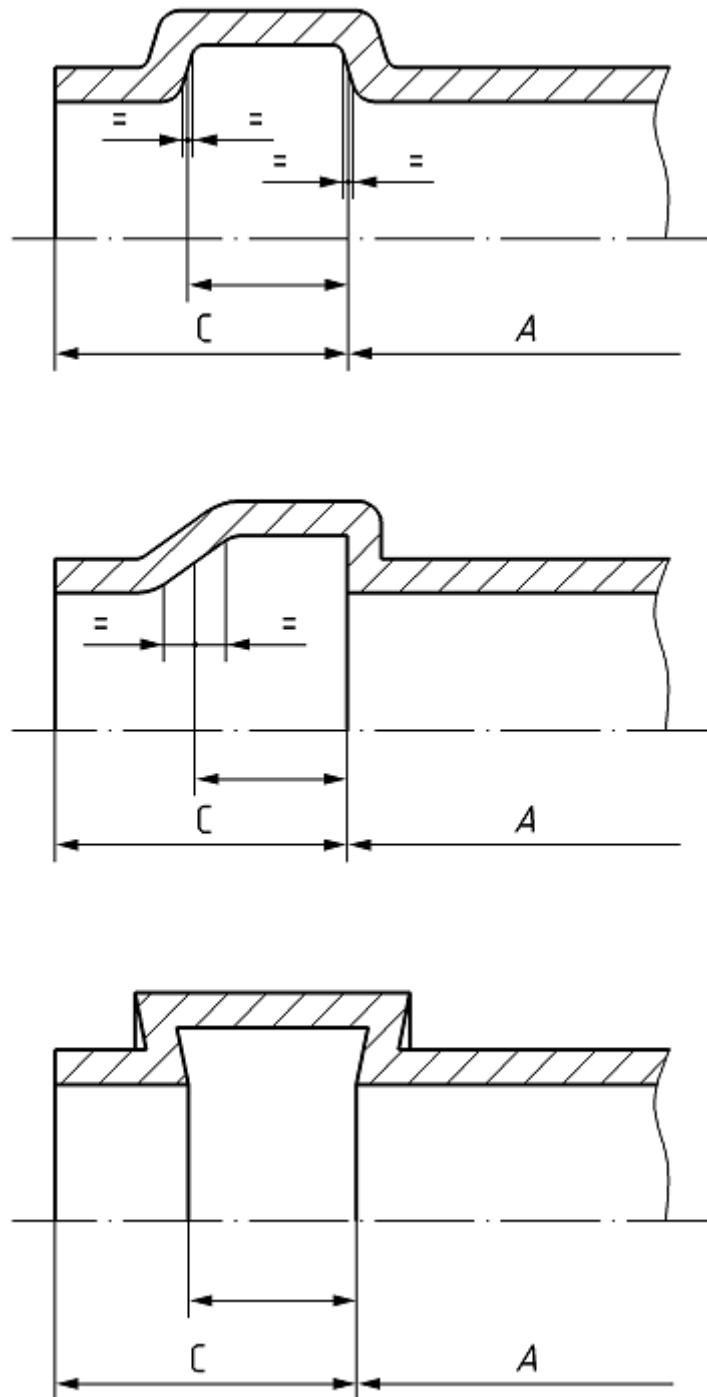
قطرها و طول‌ها برای مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای (شکل ۴) از نوع S (نوع کوتاه)، نوع M (نوع متوسط) و نوع L (نوع بلند) باید مطابق با جدول ۶ باشد.

مثالی از طرح‌های شیار برای مادگی‌های دارای محل اتصال درزگیر حلقه‌ای الاستومری در شکل ۵ داده شده است. سایر طرح‌ها به شرطی مجاز است که محل‌های اتصال مطابق با الزامات داده شده در جدول ۱۱ باشند.

جدول ۶- قطرها و طول‌ها برای مادگی‌های دارای درزگیر حلقه‌ای

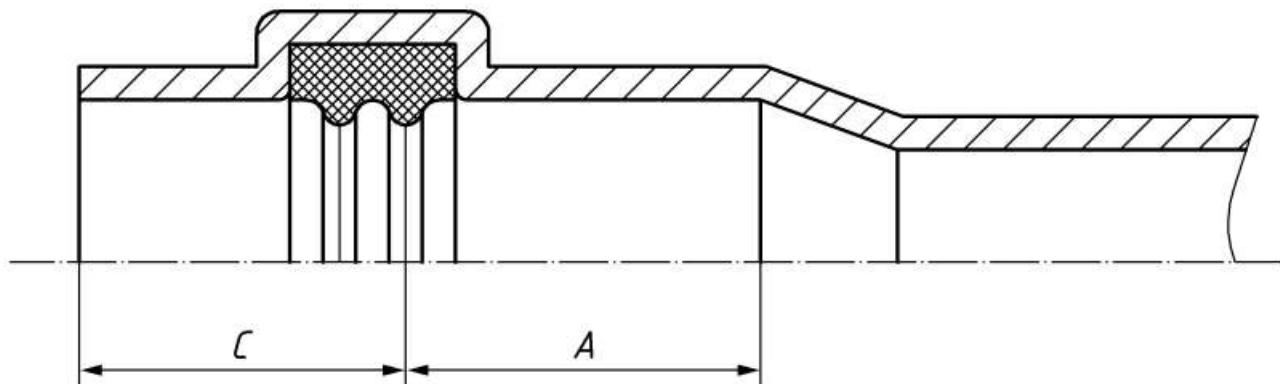
ابعاد بر حسب میلی‌متر

L نوع	طول‌های مادگی			S نوع	میانگین قطر داخلی مادگی	اندازه اسمی DN/OD
	A _{min}	C _{max}	A _{min}	C _{max}	A _{min}	
۶۵	۱۸	۲۴	۱۸	۱۶	۳۲/۳	۳۲
۶۵	۱۸	۲۶	۱۸	۱۸	۴۰/۳	۴۰
۶۵	۱۸	۲۸	۱۸	۲۰	۵۰/۳	۵۰
۶۵	۲۰	۳۱	۲۰	۲۲	۶۳/۳	۶۳
۶۵	۲۰	۳۳	۲۰	۲۵	۷۵/۴	۷۵
۶۵	۲۱	۳۴	۲۱	۲۶	۸۰/۴	۸۰
۶۵	۲۱	۳۴	۲۱	۲۶	۸۲/۴	۸۲
۶۵	۲۲	۳۶	۲۲	۲۸	۹۰/۴	۹۰
۶۵	۲۲	۳۸	۲۲	۳۰	۱۰۰/۴	۱۰۰
۶۵	۲۶	۴۰	۲۶	۳۲	۱۱۰/۴	۱۱۰
۶۵	۲۶	۴۳	۲۶	۳۵	۱۲۵/۴	۱۲۵
۶۵	۲۶	۴۶	۲۶	۳۸	۱۴۰/۵	۱۴۰
۶۵	۳۲	۵۰	۳۲	۴۲	۱۶۰/۵	۱۶۰
۶۵	۳۶	۵۴	۳۶	۴۶	۱۸۰/۵	۱۸۰
۶۵	۴۰	۵۸	۴۰	۵۰	۲۰۰/۶	۲۰۰
--	--	--	۷۰	۵۵	۲۵۰/۸	۲۵۰
--	--	--	۷۰	۶۲	۳۱۶/۰	۳۱۶

شکل ۵- نمونه ای از طرح های شیار برای مادگی های دارای محل اتصال درزگیر حلقه ای الاستومری

اگر حلقه های درزگیر محکم نگه داشته شوند، حداقل مقدار A و حداقل مقدار C باید تا نقطه درزگیری مؤثر (شکل ۶) که توسط تولیدکننده تعیین شده، اندازه گیری شود. این نقطه باید امکان درزگیری کامل را فراهم کند.

شکل ۶- مثالی از اندازه‌گیری نقطه مؤثر درزگیری

۷ مشخصات مکانیکی

۱-۷ الزامات کلی

پس از انجام آزمون مطابق با جدول ۷، با استفاده از شرایط آزمون تعریف شده در جدول ۸، مشخصات مکانیکی لوله باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ۷ باشد.

یادآوری - مقاومت به ضربه به روش ساعت‌گرد مشخصه‌ای است که ناشی از خواص مواد و خوب فرایندشدن لوله‌ها است. بنابراین، پیش‌بینی قدرتمندانه‌ای از مقاومت به ضربه لوله‌ها حین حمل و نقل، انبارش و جابجایی فراهم می‌کند.

جدول ۷- مشخصات مکانیکی کلی

روش آزمون	پارامترهای آزمون	الزامات	مشخصه
استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸	نوع ضربهزن برای:		
	d ۲۵	$d_n < 110 \text{ mm}$	
	d ۹۰	$d_n \geq 110 \text{ mm}$	
	جدول ۸ مشاهده شود	وزن ضربهزن	مقاومت به ضربه به روش ساعت‌گرد
	جدول ۸ مشاهده شود	ارتفاع سقوط ضربهزن	
	آب	محیط تثبیت شرایط	
	• °C	دماي تثبیت شرایط و آزمون	

جدول ۸- وزن‌ها و ارتفاع‌های سقوط بروای آزمون ضربه به روش ساعت‌گرد

ارتفاع سقوط ضربه‌زن mm	شرایط آزمون وزن ضربه‌زن kg	اندازه اسمی DN/OD
۵۰۰	۰,۲۵	۳۲
۵۰۰	۰,۲۵	۴۰
۵۰۰	۰,۲۵	۵۰
۱۰۰۰	۰,۲۵	۶۳
۱۵۰۰	۰,۲۵	۷۵
۱۵۰۰	۰,۲۵	۸۰
۱۵۰۰	۰,۲۵	۸۲
۲۰۰۰	۰,۲۵	۹۰
۲۰۰۰	۰,۳۵	۱۰۰
۲۰۰۰	۰,۳۵	۱۱۰
۲۰۰۰	۰,۵۰	۱۲۵
۲۰۰۰	۰,۵۰	۱۴۰
۲۰۰۰	۰,۷۵	۱۶۰
۲۰۰۰	۰,۷۵	۱۸۰
۲۰۰۰	۱,۰	۲۰۰
۲۰۰۰	۱,۶	۲۵۰
۲۰۰۰	۲,۵	۳۱۵

۲-۷ الزامات تکمیلی

در صورت استفاده از لوله‌ها در نواحی که نصب و اجرا در دمای پایین انجام می‌شود، لوله‌ها باید الزامات آزمون ضربه به روش پلکانی مطابق با جدول ۹ را برآورده سازند.

در این حالت، لوله‌ها باید با یک نشان «بلور یخ»، مطابق با جدول ۱۲ نشانه‌گذاری شوند.

یادآوری - در صورت الزامی شدن این آزمون، انجام آزمون ضربه به روش ساعت‌گرد الزامی نیست.

جدول ۹- مشخصات مکانیکی تکمیلی

روش آزمون	پارامترهای آزمون		الزامات	مشخصه
استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۷	• °C	دمای ثبیت شرایط و آزمون	$H_{50} \geq 1\text{ m}$ حداکثر یک شکست زیر 0.5 m	مقاومت به ضربه به روش پلکانی
	d _n	نوع ضربهزن		
		وزن ضربهزن برای:		
	1,25 kg	$32\text{ mm} \leq d_n \leq 40\text{ mm}$		
	2,00 kg	$50\text{ mm} \leq d_n \leq 63\text{ mm}$		
	2,50 kg	$75\text{ mm} \leq d_n \leq 82\text{ mm}$		
	3,20 kg	$90\text{ mm} \leq d_n \leq 100\text{ mm}$		
	4,00 kg	$d_n = 110\text{ mm}$		
	5,00 kg	$d_n = 125\text{ mm}$		
	6,30 kg	$d_n = 140\text{ mm}$		
	8,00 kg	$d_n = 160\text{ mm}$		
	10,00 kg	$d_n = 180\text{ mm}$		
	12,50 kg	$d_n \geq 250\text{ mm}$		

۸ مشخصات فیزیکی

پس از انجام آزمون مطابق با روش‌های آزمون مشخص شده در جدول ۱۰ و با استفاده از شرایط آزمون تعریف شده، مشخصات فیزیکی لوله باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ۱۰ باشد.

جدول ۱۰- مشخصات فیزیکی

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
دمای نرم‌شوندگی ویکات (VST) ^(۱)	$79^{\circ}\text{C} \leq$	استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۴	استاندارد ملی ایران شماره ۲۴۱۴
برگشت طولی ^(۲)	$5\% \geq$	دما آزمون مدت زمان غوطه‌وری یا	۱۷۶۱۴ ملی روش الف، مایع
مقاومت به دی‌کلرومتان ^(۳)	عدم وجود تهاجم به هیچ بخشی از سطح آزمونه ^(۴)	دما آزمون مدت زمان غوطه‌وری	۱۷۶۱۴ ملی روش ب، هوا
درجہ ژل شدن	کرنش شکست $\leq 80\%$	سرعت آزمون دما آزمون	ملی ۱۷۱۴۰-۱ و ۱۷۱۴۰-۲
کالریمتری رویشی تفاضلی ^(۴) (روش DSC) (روش آزمون جایگزین)	دما آغاز نقطه B $185^{\circ}\text{C} \leq$	تعداد آزمونه	استاندارد ملی شماره ۱۹۳۱۶-۱
(۱) این آزمون برای قسمت فومی لوله کاربرد ندارد. برای لوله‌های هسته فومی، اگر e_5 (منتظر با e_4) کمتر از $1/8$ میلی‌متر باشد، آزمون باید روی پروفیل اکسترود شده از مواد انجام شود. بهدلیل عدم دسترسی به مواد اولیه و فرایند تولید، انجام آزمون روی پروفیل اکسترود شده بهوسیله اداره نظارت بر استاندارد الزامی نیست.			
(۲) در صورت اختلاف نظر، روش «بستر مایع» باید استفاده شود.			
(۳) این الزام برای لوله‌های هسته‌فومی کاربرد ندارد.			
(۴) این آزمون برای لوله‌های هسته فومی کاربرد ندارد. روش‌های آزمون جایگزین با توجه به مقررات ملی با خط مشی‌های ایمنی و سلامت، توسط تولیدکننده برای کنترل تولید کارخانه انتخاب می‌شوند. در صورت وجود اختلاف نظر درخصوص مقدار درجه ژل شدن، روش DSC باید استفاده شود.			
(۵) اگر بزرگ‌ترین بعد لکه‌های مجزا کمتر از 2 میلی‌متر باشد، نباید تهاجم درنظر گرفته شوند.			
(۶) این آزمون برای کنترل تولید کارخانه درنظر گرفته نشده است.			

۹ الزامات کارایی سامانه

پس از انجام آزمون مطابق با روش‌های آزمون مشخص شده در جدول ۱۱ و با استفاده از شرایط آزمون تعریف شده، مشخصات محل‌های اتصال و سامانه باید مطابق با الزامات داده شده در جدول ۱۱ باشد.

مونتاژ اجزای مورد استفاده در آزمون‌های کارایی سامانه باید توسط تولیدکننده لوله یا اتصال انجام شود.

جدول ۱۱- مشخصات کارایی سامانه

مشخصه	الزامات	پارامترهای آزمون	روش آزمون
آبیندی	بدون نشتی	استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۴	استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۴
هوابندی	بدون نشتی	استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۴۰	استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۴۰
چرخه‌گذاری گرمایی در دمای بالا	بدون نشتی قبل و پس از آزمون شکمدادگی برای: DN ≤ ۵۰ mm: حداکثر $d_n < ۰.۱۰۵$ DN > ۵۰ mm: حداکثر $d_n < ۰.۱۰۵$	سامانه مونتاژ شده آزمون مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۵ شکل ۱ و/یا ۳	

۱۰ حلقه‌های درزگیر

حلقه‌های درزگیر نباید بر خواص لوله‌ها تأثیر منفی گذاشته و همچنین نباید مانع از انطباق سامانه مونتاژ شده با الزامات ارائه شده در جدول ۱۱ شوند.

الزامات حلقه‌های درزگیر الاستومری، برحسب کاربرد، باید مطابق با استانداردهای ملی ایران شماره ۷۴۹۱-۱ یا ۷۴۹۱-۲ باشند. رده‌بندی مقاومت شیمیایی الاستومر در مقابل سیال فاضلاب و گازهای حاصل از آن باید مطابق با باید مطابق با گونه ۱ در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲ باشد.

۱۱ چسبها

چسب‌ها نباید بر خواص لوله‌ها تأثیر منفی گذاشته و همچنین نباید مانع از انطباق سامانه مونتاژ شده با الزامات ارائه شده در جدول ۱۱ شوند.

چسب‌ها باید مطابق با استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۷۴ یا EN 14680 باشند.

چسب‌های منطبق بر ^[۵] EN 14814 نیز مناسب درنظر گرفته می‌شوند.

۱۲ نشانه‌گذاری

۱-۱۲ کلیات

عناصر نشانه‌گذاری باید به طور مستقیم روی لوله چاپ، برچسب‌گذاری یا حک شوند، طوری که پس از انبارش، هوازدگی، حمل و نقل، و نصب و بهره برداری، تحت یکی از شرایط زیر خوانا باقی بمانند.

برای هر یک از جنبه‌های نشانه‌گذاری، یکی از دو سطح خوانایی زیر در ستون «حداقل دوام خوانایی نشانه‌گذاری» در جدول ۱۲ مشخص می‌شود. دوام لازم برای نشانه‌گذاری با یکی از نمادهای زیر مشخص می‌شود:

- A: با دوام حین بهره‌برداری؛
- B: خوانا تا زمان نصب و اجرای سامانه.

یادآوری - تولیدکننده در قبال ناخوانا بودن نشانه‌گذاری که ناشی از وقایع پیش آمده حین نصب و بهره برداری از قبیل رنگ کاری، خراش خوردگی و پوشش اجزاء یا استفاده از مواد پاک کننده. روی لوله است، مسئولیتی ندارد؛ مگر اینکه توسط تولیدکننده قید شده یا مورد توافق قرار گرفته باشد.

نشانه‌گذاری نباید باعث آغاز ترک یا سایر نواقصی شود که بر تطابق با الزامات این استاندارد تأثیر منفی می‌گذارد.

نشانه‌گذاری از طریق حک کردن طوری که کمتر از ۲۵٪ میلی‌متر از ضخامت دیواره را کاهش دهد در صورتی قابل پذیرش است که الزامات ضخامت دیواره در بند ۵-۶ را نقض نکند.

اگر چاپ استفاده شود، رنگ اطلاعات چاپ شده باید متفاوت با رنگ پایه لوله باشد.
اندازه نشانه‌ها باید طوری باشد که بدون بزرگنمایی خوانا باشند.

۲-۱۲ حداقل نشانه‌گذاری لازم

حداکثر فاصله بین نشانه‌ها نباید بیش از دو متر بوده و باید حداقل یکبار برای هر شاخه لوله باشد.
حداقل نشانه‌گذاری لازم باید مطابق با جدول ۱۲ باشد.

جدول ۱۲ - حداقل نشانه‌گذاری لازم روی لوله‌ها

حداقل دوام خوانایی نشانه‌گذاری	نشانه یا نماد	اطلاعات
A	۲۲۵۹۲-۱	شماره استاندارد ملی
A	...	نام تولیدکننده و/یا علامت تجاری
A	برای مثال، ۱۱۰	اندازه اسمی
A	برای مثال، ۳/۲	حداقل ضخامت دیواره
A	برای مثال، پی‌وی‌سی صلب یا PVC-U	جنس ماده
A	برای مثال، فوم‌نشده	نوع لوله
A	B	کد ناحیه کاربرد
A	برای مثال، ۱۳۹۴/۸/۵	تاریخ تولید ^(۱)
A	E1	شماره خط تولید
B	بلور یخ (**)	کارایی در شرایط آب و هوای سرد ^(۲)

(۱) تاریخ تولید باید طوری باشد که امکان ردیابی بازه زمانی تولید را در محدوده سال، ماه و روز فراهم کند. اگر تولیدکننده در مکان‌های مختلف تولید می‌کند، نام مکان تولید نیز باید قید شود.
 (۲) توصیه می‌شود که شیفت تولید نیز در نشانه‌گذاری قید شود.
 (۳) فقط برای لوله‌های مطابق با بند ۲-۷ کاربرد دارد.

۳-۱۲ نشانه‌گذاری تکمیلی

اگر لوله‌های منطبق بر این استاندارد، مطابق با استانداردی (یا استانداردهای) دیگر باشند، می‌توانند به صورت اضافه با حداقل الزامات نشانه‌گذاری آن استاندارد(ها) نشانه‌گذاری شوند.

لوله‌های مطابق با این استاندارد که توسط سازمان ثالث تأیید می‌شوند، می‌توانند دارای نشانه‌گذاری اضافی باشند.

یادآوری - پس از اخذ پروانه کاربرد علامت استاندارد، درج علامت استاندارد ملی ایران الزامی است.

پیوست الف (آگاهی دهنده)

استانداردهای مخصوص

- [۱] استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۱۸، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری مدفون در خاک برای کاربردهای فاضلاب و زهکشی ثقلی- پی‌وی‌سی صلب (PVC-U)
- [۲] استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۸۲۲، پلاستیک‌ها- لوله، اتصالات و سیستم لوله‌کشی پلی پروپیلن (PP) مورد مصرف در تخلیه فاضلاب ساختمان
- [۳] استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۵۹۲، پلاستیک‌ها- سامانه‌های لوله‌گذاری با لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان- پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U)
- [۴] EN 1455, Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure - Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS)
- [۵] EN 1519, Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure - Polyethylene (PE)
- [۶] EN 1565, Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure - Styrene copolymer blends (SAN+PVC)
- [۷] EN 1566, Plastics piping systems for soil and waste discharge (low and high temperature) within the building structure - Chlorinated poly(vinyl chloride) (PVC-C)

پیوست ب

(آگاهی دهنده)

تغییرات اعمال شده در استاندارد منبع

ب- ۱ بخش‌های اضافه شده

- بند ۱: با توجه به الزام مقررات ملی ساختمان درخصوص آتش برای برخی از کاربردها، یادآوری ۶ اضافه شده است.

- بند ۲: با توجه به اینکه درزگیرهای الاستومری در لوله‌های فاضلاب و پساب استفاده می‌شوند، استاندارد مربوط به مقاومت شیمیایی (استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲) به مراجع الزامی اضافه شده است.

- بند ۲: با توجه به اضافه شدن استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۷۴ به بند ۱۱، این استاندارد به مراجع الزامی اضافه شده است.

- زیربند ۲-۳: با توجه به استفاده از کوتنهنوشت μ در متن استاندارد، این کوتنهنوشت به بخش کوتنهنوشت‌ها اضافه شده است.

- زیربند ۲-۴: به منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی پی‌وی‌سی، جملات زیر اضافه شده است:

«استفاده از مواد فرایندشده بیرونی و بازیافت شده در لوله‌ها مجاز نیست؛ ولی استفاده از آمیزه فرایندشده داخلی به میزان حداقل ۵ درصد وزنی در لوله‌ها فقط تحت شرایط زیر مجاز است:

الف- دمای نرم‌شوندگی ویکات (VST) مواد فرایندشده باید مطابق با جدول ۱۰ باشد؛

ب- فرمولاسیون مواد فرایندشده با مواد پی‌وی‌سی که همراه با آن استفاده می‌شود یکسان باشد.»

- زیربند ۲-۴: با توجه به عدم امکان نمونه‌برداری از مواد اولیه لوله‌ها در طرح طاهای توسط اداره نظارت بر اجرای استانداردها، یادآوری زیر اضافه شده است:

یادآوری- به دلیل عدم دسترسی به مواد اولیه و فرایند تولید، بررسی درصد وزنی آمیزه فرایندشده داخلی در لوله به وسیله اداره نظارت بر اجرای استاندارد الزامی نیست.

- زیربند ۲-۵: با توجه به اینکه رنگ «قهقهه‌ای مایل به نارنجی» نیز برای کاربرد فاضلابی استفاده می‌شود، این رنگ اضافه شده است.

- زیربند ۲-۶: به منظور رفع ابهام در زمان اندازه‌گیری ابعاد، جمله زیر اضافه شده است:

در صورت اختلاف نظر، اندازه‌گیری بعد باید حداقل ۲۴ ساعت پس از تولید و تثبیت شرایط به مدت حداقل ۴ ساعت در دمای $^{\circ}\text{C} (23 \pm 2)$ ، انجام شود.

- زیربند ۳-۶-۲: با توجه به اینکه طرح محل اتصال نیز بر کارایی آن تاثیر می‌گذارد، لذا جمله زیر به انتهای پاراگراف دوم اضافه شده است:

سایر طرح‌ها به شرطی مجاز است که محل‌های اتصال مطابق با الزامات داده شده در جدول ۱۱ باشند.

- زیربند ۱-۷، جدول ۷: به منظور رفع ابهام در ارزیابی نتایج آزمون ضربه به روش ساعت‌گرد، جمله «یادآوری ۱ قسمت الف استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۴۳۸» به ستون الزامات اضافه شده است.

- زیربند ۲-۷: ، با توجه به پانوشت ۴ جدول ۳ استاندارد ملی ایران شماره ۱۲۵۹۲-۲، یادآوری زیر اضافه شده است:

«**یادآوری**- در صورت الزامی شدن این آزمون، انجام آزمون ضربه به روش ساعت‌گرد الزامی نیست.»

- بند ۸، جدول ۱۰، پانوشت ۱: با توجه به عدم امکان نمونه‌برداری از مواد اولیه لوله‌ها و درنتیجه تولید پروفیل اکسترود شده توسط اداره نظارت بر اجرای استانداردها، جمله زیر اضافه شده است:

«به دلیل عدم دسترسی به مواد اولیه و فرایند تولید، انجام آزمون روی پروفیل اکسترود شده به وسیله اداره نظارت بر اجرای استاندارد الزامی نیست.»

- بند ۸، جدول ۱۰: با توجه به اینکه برخی از الزامات آزمون برگشت طولی برای لوله هسته فومی کاربرد ندارد، پانوشت ۴ جدول ۱۴ استاندارد ملی ایران شماره ۲۹۱۱۶ به عنوان پانوشت ۳ به جدول ۱۰ اضافه شده است.

- بند ۹، جدول ۱۱: برای تصحیح اشتباه تایپی، در ردیف آزمون چرخه‌گذاری در دمای بالا، برای $DN > 50$ واژه «حداکثر» اضافه شده است.

- بند ۹: برای جلوگیری از وقوع اختلاف نظر در خصوص تاثیر لوله یا محل اتصال بر الزامات کارایی سامانه مونتاژ شده، جمله زیر اضافه شده است:

«مونتاژ اجزای مورد استفاده در آزمون‌های کارایی سامانه باید توسط تولیدکننده لوله انجام شود.»

- بند ۱۰: به منظور ساماندهی مشخصات واشر مورد استفاده، جمله «ردبندی مقاومت شیمیایی الاستو默 در مقابل سیال فاضلاب و گازهای حاصل از آن باید مطابق با گونه ۱ در استاندارد ملی ایران شماره ۲۰۱۳۲ باشد.» اضافه شده است.

- بند ۱۱: با توجه به اینکه در حال حاضر در کشور ارزیابی چسب‌ها بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۱۱۷۴ انجام می‌شود، این استاندارد اضافه شده است.

- زیربند ۱۲-۲، جدول ۱۲: برای آگاهی کاربر از نوع لوله، یک ردیف نشانه‌گذاری شامل «نوع لوله» و «برای مثال، فومنشده» به جدول اضافه شده است. هم‌چنین به منظور ردیابی کامل محصول، شماره خط تولید نیز به جدول اضافه شده است.

ب-۲ بخش‌های حذف شده

- زیربند ۳-۱-۲۱: با توجه به اینکه در این استاندارد فقط استفاده از مواد فرایندشده داخلی مجاز است، لذا این زیربند حذف شده است.

- زیربند ۳-۱-۲۲: با توجه به اینکه در این استاندارد فقط استفاده از مواد فرایندشده داخلی مجاز است، لذا این زیربند حذف شده است.

زیربند ۴-۱: به منظور ساماندهی نحوه استفاده از مواد فرایندشده داخلی پیویسی، جملات زیر حذف شده است:

در صورت رعایت الزامات پیوست الف برای کربنات کلسیم، کاهش بیشتر میزان پیویسی در لوله‌ها به صورت زیر مجاز است:

- لایه میانی: مساوی یا بیش از ۶۰ درصد جرمی؛

- لایه‌های بیرونی: مساوی یا بیش از ۷۵ درصد جرمی.

- زیربند ۷-۱، جدول ۷: به منظور رفع ابهام در دمای آزمون ضربه به روش ساعت‌گرد و عدم ارائه روشی برای اثبات همبستگی نتایج آزمون غیر مستقیم با آزمون ضربه، پانوشت حذف شده است.

- پیوست A استاندارد منبع: با توجه به تغییر انجام‌شده در زیربند ۴-۱، این پیوست حذف شده است.

- پیوست B استاندارد منبع: با توجه به اینکه در این استاندارد فقط استفاده از مواد فرایندشده داخلی مجاز است، لذا این پیوست حذف شده است.

- کتابنامه: با توجه به اینکه در این استاندارد فقط استفاده از مواد فرایندشده داخلی مجاز است، لذا پس از حذف پیوست ISO 9001 نیز که در آن پیوست آمده، حذف شده است.

ب-۳ بخش‌های جایگزین شده

- بند ۲: با توجه به جایگزینی انجام‌شده در زیربند ۳-۱-۴، استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۵۰ جایگزین استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۹۰-۱ شده است.

- زیربند ۳-۱-۴: با توجه به اینکه استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۹۰-۱ برای اندازه‌گیری چگالی پلاستیک‌های غیر اسفنجی کاربرد دارد، استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۶۵۰ برای پلاستیک‌های اسفنجی جایگزین آن شده است.

- زیربند ۳-۱-۱: با توجه به ابهام در تعریف مورد استفاده برای مواد فرایندشده بیرونی، تعریف این مواد از استانداردهای مشابه نظیر ۹۱۱۸ و ۹۱۱۹ جایگزین شده است.
- زیربند ۳-۱-۲: با توجه به ابهام در تعریف مورد استفاده برای مواد بازیافت شده، تعریف این مواد از استانداردهای مشابه نظیر ۹۱۱۸ و ۹۱۱۹ جایگزین شده است.
- زیربند ۲-۱۲: برای هماهنگی با استانداردهای مشابه نظیر ۹۱۱۸ و ۹۱۱۹، حداکثر فاصله نشانه‌گذاری «دو متر» جایگزین «یک متر» شده است.

کتابنامه

- [۱] استاندارد ملی ایران شماره ۲۲۵۹۲-۲، پلاستیکها- سامانه‌های لوله‌گذاری با لوله‌های دارای دیواره ساختمند برای تخلیه فاضلاب و پساب (در دمای پایین و بالا) داخل ساختمان- پلی(وینیل کلرید) صلب (PVC-U)- قسمت ۲: راهنمای ارزیابی انطباق
- [۲] استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۱۹-۱، پلاستیکها- سامانه‌های لوله‌گذاری برای تخلیه فاضلاب و پساب ساختمان- پی‌وی‌سی صلب (PVC-U)- قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها، اتصالات و سامانه
- [۳] استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۱۸-۱، پلاستیکها- سامانه‌های لوله‌گذاری مدفون در خاک برای کاربردهای فاضلاب و زهکشی ثقلی- قسمت ۱: ویژگی‌های لوله‌ها، اتصالات و سامانه
- [۴] استاندارد ملی ایران شماره ۹۱۱۶-۲، پلاستیکها- سامانه‌های لوله‌گذاری مدفون در خاک برای کاربردهای فاضلاب و زهکشی ثقلی- سامانه‌های لوله‌گذاری پلی‌اتیلن(PE)، پلی‌پروپیلن(PP) و پی‌وی‌سی صلب(PVC-U) با دیواره ساختمند- لوله‌ها و اتصالات با سطح بیرونی صاف، نوع A
- [۵] EN 14814, Adhesives for thermoplastic piping systems for fluids under pressure - Specifications